

TWEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Zitting van Woensdag den 5. Januarij 1825.

Opening te half twaalf ure. De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Z. Exc. de Minister van financiën is in de vergadering tegenwoordig.

De discussie wordt vervolgd over het ontwerp van wet, houdende enige veranderingen in het tarief van regten van in- uit- en doorvoer.

De heer *Fabry-Longré* heeft het woord. Hij ziet in den voorgestelden maatregel een stap van het Gouvernement, ter opbeuring van den kwijnenden staat des landbouws, waarvan hij een tafereel ophangt, en daarom zal hij zijne toestemming tot de wet geven, hoezeer hij wel gewenscht had, dat er nadrukkelijker maatregelen waren voorgesteld geworden.

De heer *de Stassart* beschouwt het ontwerp van wet als een beslissend bewijs van de bezorgdheid des Konings voor de belangen van den landbouw. Hij zoude echter verlangd hebben, dat men liever een stelsel van entrepot dan eene verhooging der inkomende regten op de granen had voorgedragen. Hij beweert, dat, wat men hiervan ook moge gezegd hebben, de inlandsche rogge toereikend is voor onze stokerijen, en dat deze de buitenlandsche rogge zeer wel kunnen missen. Laten wij, zegt de redenaar, onze eigene voortbrengselen verbruiken, in plaats van die, welke ons van het Noorden gezonden worden; de bronnen van voorspoed ontbreken ons niet. De redenaar telt vervolgens onderscheidene veranderingen op, welke, volgens zijne meening, in ons stelsel van belastingen moesten gemaakt worden; als dan, zegt hij, zoude het koninkrijk der Nederlanden de gelukkigste staat der wereld zijn. Overigens geeft hij zijne goedkeuring aan het door het gouvernement voorgestelde, ten aanzien van de spelt; maar hij kan niet goedkeuren de vermindering van inkomende regten op den turf, daar hij gelooft, dat men den vreemden turf zeer wel zoude kunnen ontberen in een land, waar zoo menigvuldige brandstoffen gevonden worden. Hij zal voor de wet stemmen.

De heer *Hooft* is van oordeel, dat de wet onnoodig is, onvoldoende en nadeelig. Het zijn deze drie punten, welke hij tracht te betoogen. De wet is onnoodig, omdat de prijzen der granen nog niet zoo laag zijn, om den voorgestelden maatregel noodzakelijk te maken. Zij is onvoldoende, omdat daaruit geene rijzing van de prijzen der granen zal voortvloeijen; zij is nadeelig, omdat zij aan den koophandel en de branderijen aanmerkelijke schade zal toebrengen. Ten betooge hiervan haalt de redenaar de gronden aan, welke de kooplieden, reeders en korenwijnbranders van Rotterdam, Delfshaven en Schiedam, in hunne aan de kamer ingezondene adressen, hebben aangevoerd. Hij kan dus zijne toestemming aan de wet niet geven, doch hij hoopt, dat de koning er eene andere zal doen voordragen, welke de strekking zal hebben, om den koophandel te doen herleven, tevens den landbouw op te beuren en de fabrieken te doen bloeijen.

De heer *de Celles* vestigt vooreerst de aandacht op de groote belangrijkheid van het ontwerp van wet, zoo wel met opzigt tot den buitenlandschen en binnenlandschen handel, als met betrekking tot den landbouw, die aan beiden leven geeft. Hij doet vervolgens den toestand opmerken, waarin de handel zich onder het gemeenebest bevond, en dien, waarin dezelve thans is. Eertijds was het stelsel van den onbepikten graanhandel volkomen gepast; thans is hetzelfde zulks niet meer, na de vereeniging van de beide groote deelen des rijk. Hij gelooft wel niet, dat de wet aan het voorgestelde doel zal beantwoorden, doch hij ziet daarin eene gedachte van het gouvernement, welke eene heilzame strekking heeft en in het vervolg gunstige uitkomsten kan opleveren. Maar de wet, zegt men, zal schadelijk zijn voor den handel; — dit zoude het geval wezen, antwoordt de redenaar, wanneer de handel ware, hetgeen dezelve eertijds was, doch thans zal de voorgestelde maatregel aan den handel niet het minste nadeel toebrengen. De redenaar wijdt in uitvoerige bespiegelingen uit over het verbodstelsel, waarvan hij, over het algemeen, geen voorstander is. Men moet, zegt hij, geene represailles nemen, dan wanneer zulks volstrekt noodzakelijk is; het is integendeel voorzigtiger, om toegevendheid te gebruiken en alles van den tijd af te wachten. Het ontwerp zal zijne goedkeuring bekomen, omdat hetzelfde den landbouw begunstigt.

De heer *van Suchtelen* gelooft niet, dat het ontwerp van wet genoegzaam is, om den landbouw uit deszelfs beklagenswaardigen toestand, waarin hij zich thans bevindt en waarvan de redenaar een tafereel ophangt, op te beuren, doch in de hoop, dat de voorgestelde maatregel achtervolgd zal worden door andere, die meer doelmatig en nadrukkelijk zijn, zal hij voor de wet stemmen.

De heer *de Rouck* is insgelijks van meening, dat het doel, hetwelk men zich voorstelt, namelijk de opbeuring van den landbouw en de verhooging van de prijzen der granen niet zal worden bereikt. Hij zal echter zijne toestemming aan de wet geven, om dezelfde reden, welke

door andere redenaars, die in zijn gevoelen deelen, reeds is aangevoerd.

De heer *van Genechten* hangt een tafereel op van den den beklagenswaardigen toestand, waarin de landbouw in ons rijk zich thans bevindt. Deze tak van nijverheid, de bron van nationale rijkdom, is niet meer hetgeen dezelve voorheen was; de belasting op het gemaal en op het geslagt, zegt hij, voltooit deszelfs ondergang; deze belasting ontzigt ten eenemale den landbouwer, die reeds meer dan te veel te lijden heeft, door de vermindering van de waarde der landerijen en door de lage prijzen der veldvruchten. Wij kunnen onmogelijk, zegt de redenaar, de mededinging met den buitenlander volhouden, uit hoofde van de grootere kosten, die de graanteelt bij ons vordert, en wegens onze belastingen, die veel hooger zijn dan in de landen, welke ons de voortbrengselen van hunnen grond toezenden. Om hierin te voorzien, blijft ons niets over, dan verhooging der inkomende regten op de veldvruchten, wanneer wij het verbodstelsel niet willen aannemen. Overigens, is de redenaar niet van het gevoelen van die genen, welke beweren, dat de verhooging der inkomende regten op de rogge en de garst nadeelig voor de stokerijen zal zijn; deze verhooging is niet belangrijk genoeg, om dit gevolg voort te brengen. De spreker gelooft ook niet, dat het ontwerp eene terugwerkende kracht heeft, dewijl de koning het regt had, om den maatregel te nemen, die door het besluit van den 3. October II. is daargesteld. Hoewel het ontwerp, naar zijne meening, niet voldoende is, zal hij er echter zijne stem aan geven, in de hoop, deze eerste maatregel door andere zal gevolgd worden, die meer geschikt zullen zijn, om het voorgestelde doel te bereiken.

De heer *Fallon* is ook van gevoelen, dat de voorgestelde maatregel onvoldoende is, maar hij zal daaraan evenwel zijne toestemming geven, omdat hij mede hoopt, dat deze eerste stap door meer nadrukkelijke maatregelen zal achtervolgd worden. Hij treedt daarna in het onderzoek van de bezwaren, door de Rotterdamsche kooplieden tegen het ontwerp in het midden gebracht, en hij is van oordeel, dat de nadeelen, welke de wet aan den handel zoude toebrengen, niet in vergelijking kunnen worden gebracht met den kommervollen toestand van den landbouw, een tak van nijverheid, welke het leven aan den handel geeft en de bron van den nationalen rijkdom is. Hij wijdt vervolgens uit over het verbodstelsel en dat van represailles. Hoewel hij, over het algemeen, geen voorstander van het eerste is, gelooft hij, dat er evenwel gevallen zijn, waarin het laatste kan te pas komen. Hij herhaalt hier zijne in eene vorige zitting reeds geuite meening; nopens de verhooging der inkomende regten op de Fransche wijnen, en roept de aandacht van het gouvernement over dit onderwerp in.

De heer *Beelaerts* brengt een zeer uitgebreid advijs, in de Fransche taal uit, waarin hij de meening van diegenen tracht te wederleggen, die zich voor het ontwerp van wet verklaard hebben. Hij moet echter toestemmen, dat de bepalingen omtrent het slagvee, den turf en de meekrap wezenlijke verbeteringen zijn; wat de verhooging van inkomende regten op de granen betreft, is de redenaar van oordeel, dat deze maatregel geen gunstig uitwerksel zal hebben, en dat de landbouw daarbij niets zal winnen; daar dezelve den prijs der veldvruchten niet zal doen rijzen. Overigens is de invoer van vreemde granen in 1824 niet zeer aanmerkelijk geweest, en veel minder dan in 1823. De prijzen zijn te laag, dan dat de invoer winst zoude kunnen opleveren. Maar, wat hier ook van zij, in allen gevalle zoude het onbillijk zijn de verbruikers, dat is de geheele natie, te belasten, om een eenigen tak van nijverheid te begunstigen. De maatregel treft onze belangrijkste fabrieken. De grondstoffen welke dezelve behoeven, zullen met 10 of 12 pCt. bezwaard worden; de voordeelen, welke de stokingen van Schiedam, door de vermindering der uitgaande regten, op de jenever verkregen hadden, worden vernietigd door de verhooging der inkomende regten op de rogge en gerst. De redenaar doet opmerken hoe belangrijk deze voordeelen waren; hij beweert dat, wanneer de wet wordt aangenomen, de uitvoer van Schiedamsche jenever grootendeels zal gestremd zijn, omdat dezelve geen voordeel meer zoude opleveren. Men beweert ten onrechte, dat de stokers geene vreemde granen zouden benodigd hebben. Wanneer men den landbouw wil te hulp komen, moet men, volgens den redenaar, zijne toevlugt niet nemen tot verbodswetten of verhooging der inkomende regten, maar men behoort dan een stelsel van ontlasting aan te nemen, waarvan hij de voordeelen ontwikkelt. Hij beweert verder, dat de wet, wanneer zij wordt aangenomen, niemand zal voldoen, en dat dezelve eene terugwerkende kracht zal hebben. Om alle deze redenen kan hij zijne goedkeuring daaraan niet hechten.

Het is vier ure. De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot morgen te 10 ure.

Zitting van Donderdag den 6. Januarij.

Opening der vergadering te elf ure. De notulen van het verhandelde in de zitting van gisteren worden gelezen en goedgekeurd.

De heer *de Meur*, boekhandelaar te Brussel, doet balde aan de kamer van een bij hem uitgegeven boekwerk. Hetzelve zal in de bibliotheek worden geplaatst.

De discussie over het *tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer* wordt vervolgd.

Het woord is aan den heer *le Hon*, die, vooreerst, eenige aanmerkingen maakt omtrent der landbouw, de nijverheid en den koophandel, welke te zamen den rijkdom der volken uitmaken. Vervolgens beweert hij, dat de prijzen der granen te laag zijn en dat dit voornamelijk aan de mededinging der vreemde granen op onze markten moet worden toegeschreven; dat het van belang is dezen toestand van zaken te doen ophouden. Dan welk is het middel, dat men behoort aan te wenden? Daar is er geen zeker, antwoordt de redenaar, doch in allen gevalle moet men de prijzen der granen op eene gemiddelde hoogte trachten te houden; dit vordert het algemeen belang. De redenaar doet vervolgens opmerken, dat de voorgestelde verhooging der inkomende regten op de granen als geene verbodswet kan beschouwd worden; dat zij geen nadeel aan den koophandel zal toebrengen; dat de verhooging van het inkomend regt op de rogge even min de branderijen in de noordelijke provincien aanmerkelijk zal benadeelen; dat, voor het overige, de branderijen in de zuidelijke provincien, welke tevens voor den landbouw werken, veelmeer de bezorgdheid van den wetgever verdienen dan die der noordelijke provincien, welke weinig of geen nut aan den landbouw aanbrenge; dat het eindelijk noodzakelijk is de verschillende belangen der beide deelen des rijks overeen te brengen, en dat niets daartoe meer geschikt is dan de oprigting van de Nederlandsche handelmaatschappij, welke wij aan den koning te danken hebben. Schoon de redenaar den voorgestelden maatregel als niet voldoende beschouwt, zal hij echter voor de wet stemmen.

De heer *Dijkmeester* verdedigt, in de Hollandsche taal, de belangen van den landbouw en tracht de tegenwerpingen te wederleggen, die omtrent het ontwerp van wet gemaakt zijn. Hij verklaart zich voor hetzelve.

De heer *Serruys* zal niet herhalen hetgeen ten aanzien van den onbeprekten handel gezegd is, maar alleen sommige aanmerkingen, op de onderhavige wet gemaakt, beantwoorden. Men beweert, dat de voorgestelde maatregel het gewenschte doel, de opbeuring van den landbouw, niet zal bereiken. Ik ben, zegt de redenaar, van hetzelfde gevoelen, de maatregel is onvoldoende, maar de verhooging van inkomende regten op de granen is ten minste een eerste stap tot eene betere orde van zaken, en verdient, als zoodanig, onze goedkeuring. Deze verhooging van inkomende regten zal, daarenboven, geen nadeel aan den wezenlijken graanhandel toebrengen, waaronder men de speculatiën in granen niet moet begrijpen, deze toch zijn dikwijls niets anders dan speculatiën op de algemeene ellende. Men zegt nog, dat de verhooging der inkomende regten op de rogge en gerst ten gevolge zal hebben, dat de branderijen in de noordelijke provincien hunne werkzaamheden zullen moeten staken, of dat zij ten minste aan dezelve een aanmerkelijk nadeel zal toebrengen, zoo dat de uitvoer der hollandsche jenever, welke thans nog zeer belangrijk is, daardoor geheel zal gestremd worden, vermits dezelve geen winst meer zoude opleveren. Deze vrees, antwoordt de spreker, is van allen grond ontbloot, want de voorgestelde verhooging van regten zal nauwelijks op een cent de pot (*litre*) jenever te staan komen, zoodat de uitvoer daardoor niet in het minste kan lijden.

De heer *van Toulon* brengt een advijs uit in de Hollandsche taal. Hij onderzoekt of de voorgestelde maatregel geschikt is, om het gewenschte doel te bereiken. Zelfs die leden der kamer, welke zich ten voordeele van het ontwerp van wet verklaard hebben, moeten allen erkennen, dat zij den maatregel als onvoldoende beschouwen en gelooven, dat de landbouw daarbij zeer weinig zal winnen, dat de prijzen der granen niet zullen rijzen, door de voorgestelde verhooging van inkomende regten. De redenaar is van hetzelfde gevoelen. Maar waarom verlangt men dan dezen maatregel? Men keurt denzelfden alleen goed, omdat men daarin eenen eersten stap van het gouvernement, tot een beter stelsel, meent te zien. En juist om deze reden, zegt de redenaar, kan hij daaraan zijne toestemming niet geven. Hij is een voorstander van het liberale stelsel, hetwelk door de wet van 12 Julij 1821 is daargesteld; hij keurt verbodswetten af, omdat zij niet strooken met onze belangen. Als een ijverig verdediger van de vrijheid des handels, doet hij deszelfs voordelen uitkomen en den invloed opmerken die dezelve ook op den landbouw uitoefent, daar deze toch den handel behoeft, tot den uitvoer van den overvloed der voortbrengselen des lands. Deze beide takken van nijverheid zijn zeer naauw met elkander verbonden. De redenaar is ook van oordeel, dat de verhooging der inkomende regten op de granen ten gevolge zal hebben, dat de graanhandel, die zoo belangrijk voor ons rijk is, bij ons zal verdwijnen, om zich elders te gaan vestigen, een verlies, waarvan de landbouw zelf de gevolgen zal ondervinden, en hetwelk men eerst zal betreuren wanneer het te laat zal zijn. Hij zal tegen wet stemmen.

De heer *Vilain XIIJ* verklaart, dat hij aan het ontwerp van wet zijne toestemming zal hechten, in de hoop dat deze eerste stap door andere zal achtervolgd worden, die meer geschikt zijn om den kwijnenden staat des landbouws op te beuren.

De heer *Collot d'Escury van Heinoord* brengt een zeer uitgebreid advijs in de Hollandsche taal uit. Hij telt de nadeelen op, welke de voorgestelde maatregel aan den koophandel en alle fabrieken, die zich van vreemde granen bedienen, zal toebrengen. Hij doet opmerken van welk een groot belang de graanhandel voor ons koninkrijk is, en daarom ziet hij met smart eenen maatregel voorstellen, welke, naar zijne meening, dien tak van handel zal vernietigen en naar elders verplaatsen. Andere volken zullen niet nalaten van onze mislagen gebruik te maken, zoo als zij reeds meermalen gedaan hebben; en wanneer de handel eenmaal verplaatst is, komt dezelve nimmer terug. De maatregel is onstaatkundig; de koophandel, deze milde bron van nationale welvaart, moet niet opgeofferd worden aan eene tijdelijke ongelegenheid van den landbouw, te minder, daar de voorgestelde maatregel, zoo als algemeen erkend wordt, niet voldoende zal zijn om dezen tak van nijverheid op

te beuren. Voor het overige meent de spreker, dat men het hulpmiddel moet zoeken in een stelsel van ontlasting, maar geenszins in verbodswetten, beperkingen van de vrijheid des handels, noch in verhooging der inkomende regten. Hij zal tegen het ontwerp stemmen.

De heer *de Secus* zal aan het ontwerp zijne toestemming geven, schoon hij den voorgestelden maatregel ongenoegzaam vindt, maar hij ziet daarin eenen stap tot eene betere orde van zaken.

De heer *Lieffmans* laat zich uit in denzelfden geest.

De heer *Sandberg* wil, dat er een verhoogd regt op den invoer der vreemde granen worde gelegd, omdat bijna de geheele natie zulks schijnt te verlangen en de kamer eene zekere verbindtenis heeft aangegaan door de goedkeuring, welke zij aan het voorstel van den heer *Barthelemy* gehecht heeft: maar hij wil niet dat deze stap ons tot het verbodstelsel zal leiden. Hij verklaart op nieuw een voorstander der beginselen van de wet van 12 Julij 1821 te zijn, en dat deze beginselen alleen hem regtvaardig en uitvoerlijk voorkomen. Onze grenzen zijn niet geschikt om den slukhandel, bij hooge regten, te beletten; maar wanneer dit zelfs mogelijk ware, dan nog zoude het ten uiterste moeilijk zijn om de verschillende belangen der fabrikanten overeen te brengen. Hij beweert dat dit stelsel tot ontelbare tegenstrijdigheden leidt, waarvan eindelijk de oplossing aan een commies van de twintigste klasse wordt overgelaten. Hij beklagt zich over de tegenstrijdigheid der stelsels, die men in dit zelfde ontwerp, ten aanzien van den turf en de granen, aantreft, en besluit met te zeggen, dat, daar men hier, even als in zaken, betreffende de militie, den een' niet dan ten koste van den anderen kan bevoordeelen, hij liever zag, dat men zich bepaalde tot de bescherming der onderscheidene takken van nijverheid.

De heer *Corver Hooft* keurt goed, dat de landbouw wordt aangemoedigd en opgebeurd; maar dit moet niet geschieden ten koste van den koophandel, waarvan de redenaar de groote belangrijkheid voor den staat doet gevoelen en waaraan, volgens hem, de voorgestelde maatregel eenen doodlijken slag zal toebrengen. Deze maatregel zal daarenboven eenen nadeeligen invloed op de branderijen der noordelijke provincien uitoefenen, derwijl deze de vreemde granen niet kunnen ontbeuren. De redenaar verdedigt dit zijn gevoelen op dezelfde gronden, die de Schiedamsche branders in hnu rekwest aan de kamer hebben aangevoerd en die reeds door verschillende leden zijn herhaald en ondersteund. Hij merkt ook aan, dat de koophandel de steun is van den landbouw en dat men zich te laat zal beklagen, wanneer aan dezen laatsten tak van nijverheid de koophandel, die aan denzelfden leven geeft, en die de voornaamste bron onzer welvaart is, wordt opgeofferd. Daar nu de voorgestelde maatregel eene strekking heeft, om den handel te vernietigen, zonder den landbouw te begunstigen, kan de spreker daaraan zijne goedkeuring niet hechten en zal hij tegen de wet stemmen.

De heer *van de Kastele* had gehoopt, dat ten minste de voorstanders van den voorgestelden maatregel zouden bewezen hebben, dat dezelve voordeelig was aan den landbouw. Maar dit bewijs is achterwege gebleven; men is zelfs eenparig van gevoelen, dat deze tak van nijverheid daardoor niet in het minste zal worden opgebeurd. Hoe kan men dan den maatregel aannemen; hoe kan men besuiten daarmede eene proef te nemen, terwijl het stellig zeker is, dat dezelve een wezenlijk nadeel aan een' zeer belangrijken tak van nijverheid, den koophandel, zal toebrengen? Hij verklaart zich tegen het ontwerp.

De heer *van Alphen*, deelt in dezelfde meening en ontwikkelt nog nader de gronden, welke door zijne achtenswaardige medeleden, die zich tegen de wet verklaard hebben, zijn aangevoerd.

Het is vier ure. De zitting wordt opgeheven en gadjourneerd tot morgen te 10 ure.

Zitting van Vrijdag den 7. Januarij.

Opening der zitting omtrent elf ure. De notulen van het verhandelde in de vorige vergadering worden gelezen en goed gekeurd.

De discussie wegens het ontwerp van wet, houdende eenige veranderingen in het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, wordt vervolgd.

De heer *Metelerkamp* heeft het woord. Het zoude hem, zegt hij, bezwaarlijk geweest zijn, voor den aangeboden maatregel te stemmen, indien hij denzelfden beschouwde als een stap tot het verbodstelsel, daar hij nog steeds een voorstander is van de liberale beginselen, hij de wet van den 12. Julij 1821 vastgesteld. Hij beschouwt, integendeel, de voorgedragene wet als eenen tijdelijken maatregel, welke, indien de omstandigheden zulks mogten vorderen, kan ingetrokken worden; als een maatregel, die eenen zedelijken invloed kan hebben, waaruit iets goeds kan voortvloeien, en die tevens de beste waarborg oplevert, dat het gouvernement het grondbeginsel van de vrijheid van handel wil behouden. Het zijn deze redenen, welke hem de wet zullen doen aannemen.

De heer *van Wickevoort Crommelin* is van oordeel, dat door den voorgestelden maatregel de landbouw niet kan worden opgebeurd, daarenboven bestaat de landbouw niet alleen in de graanteelt, en dezen laatsten tak echter wil men alleen ondersteunen. De redenaar vindt dit niet billijk. Hij merkt nog aan, dat men den hinnenlandschen graanhandel niet van den buitenlandschen kan afscheiden, dat beiden hand aan hand gaan; hij spreekt bij eigene ondervinding, zegt hij. Daar nu de wet ondoelmatig en schadelijk voor den handel is, kan hij er zijne toestemming niet aan geven.

De heer *Reijnders* brengt een zeer uitgebreid advijs uit, waarin hij voornamelijk tracht te betoogen, dat onze toestand vordert, dat wij, ten aanzien der granen, geene vaste wetgeving moeten aannemen, zoo als men in Frankrijk en Engeland gedaan heeft, wier stelsels ons niet kunnen dienen, maar dat wij de omstandigheden in aanmerking moeten nemen en ons daarnaar moeten gedragen; dat de omstandigheden bij ons thans van dien aard zijn, dat er een maatregel ten voordeele van den landbouw behoort te worden genomen.

De redenaar antwoordt voorts op de aanmerkingen, welke tegen het ontwerp van wet zijn in het midden gebragt, en hij eindigt met te zeggen, dat hij wel gewenscht had, dat in de wet aan den Koning de magt ware verleend geworden, om, naar mate dat de omstandigheden veranderen, het inkomend regt op de granen zoo wel nog te kunnen verhoogden als te verminderen. Hij maakt voorts nog eenige aanmerkingen over het uitgaand regt op de meekrap, het linnen, de eikenschors, waarvan de uitvoer zoo min mogelijk moet belemmerd worden, en hij gelooft, dat de graanhandel door dezen tijdelijken maatregel niet zal lijden. Hij zal voor de wet stemmen.

De heer *Geelhand Della Faille* verklaart zich insgelijks voor de wet, en ziet daarin slechts eenen tijdelijken maatregel, om den landbouw te gemoet te komen, maar geenszins eenen eersten stap tot het verbodstelsel.

De heer *Dotreng* gelooft wel niet, dat de maatregel voldoende is, en dat dezelve van veel nut zal zijn voor den landbouw, maar hij ziet daarin echter eenen stap tot een redelijker en met onze ware belangen meer overeenkomstig stelsel. De maatregel heeft niets, dat naar een verbodswet zweemt, het Noorden zal zijne granen, slechts met eenige guldens meer bezwaard, op onze markten kunnen storten.

De heer *Barthelemy* is van oordeel, dat, met opzigt tot de granen, de wetgeving zich moet regelen naar de omstandigheden en naar onze behoeften, daar hetgeen heden goed is, morgen slecht kan zijn; en dit stelsel, zegt hij, wordt ook door gansch Europa gevolgd. Onze behoeften en de omstandigheden vorderen thans eenen maatregel tier opbeuring van den kwijnenden staat des landbouws. De voorgedragene wet biedt er ons eenen aan, en zonder te willen onderzoeken of die maatregel aan het doel geheel zal beantwoorden, is de redenaar echter van oordeel, dat dezelve nuttig kan zijn.

De heer *Siccama* vraagt, dat de discussie gesloten worde, daar anders elk nog eens zijn gevoelen zal willen herhalen en verdedigen.

Hij wordt hierin door den heer *de Stassart* ondersteund.

De kamer vereenigt zich met dat gevoelen.

Z. Exc. de Minister van Financien verdedigt vervolgens de wet tegen de ge-

maakte bedenkingen en doet vooral het oogpunt opmerken, waartoe de Wet beschouwd moet worden. Men moet dezelve niet beschouwen als een' stap tot het verbodstelsel, maar alleen als eenen tijdelijken maatregel tot opbeuring van den landbouw.

Men gaat over ter stemming, waarvan de uitslag is, dat de wet wordt aangenomen met eene meerderheid van 72 stemmen, tegen 23. Zij zal naar de eerste kamer worden gezonden.

De zitting wordt opgeheven te half drie ure, en geadjournéerd tot aanstaanden Maandag, te elf ure, wanneer de discussien zullen beginnen over de wet wegens den wettelijken koers der Fransche muntspecien in de zuidelijke provincien. Tegen de wet, op het tarief, hebben gestemd: de heeren *Hooft, van Hees, Wickevoort Cronmelin, Dedel, van de Kastele, van Utenhore, van Randwijk, Corver Hooft, van Lijnden, Repelaer, van Nagell, van Meeuwen, van Alphen, Beelaerts, Collat d'Escury, Huyssen van Kattendijke, van Toulon, Clifford, Sijpkens, Warin, van Wassenaar Pancras, van Bommel en van Reenen.*

PARYS, den 6. Januarij.

Een Engelsch dagblad behelst het volgende artikel:

Wij zijn onderrigt, dat den 1. dezer eene groote vergadering van staatsgezanten op het bureau van buitenlandsche zaken is gehouden. De ambassadeurs van Oostenrijk, Rusland en Pruisen, alsmede verscheidene vertegenwoordigers der gouvernementen van Zuid-Amerika bij Z. Br. M., woonden die vergadering bij. Na eenige voafgaande aanmerkingen, heeft de minister *Canning* eene nota gelezen, welke hij aan verschillende hoven wil inzenden en hierop nederkomt:

Dat na herhaalde onderhandelingen en eene langdurige briefwisseling met het Hof van Madrid, ten aanzien der gouvernementen van Zuid-Amerika, Z. Britt. M. het besluit genomen had, de onafhankelijkheid van Mexico en Columbia te erkennen, en handelsverdragen met dezelve aan te gaan.

Dit besluit zou op de gewone wijze aan de ambassadeurs medegedeeld worden, om hunne hoven daarvan te verwittigen.

Een onzer ministeriele bladen, dat nog voortdurend van de herovering der bedoelde staten droomt, ofschoon Spanje buiten staat is om zich zelve zonder vreemde hulp staande te houden, twijfelt aan de echtheid van dit bericht; maar brengt niets in het midden, hetwelk, bij de bekende gezindheid van Engeland, klem genoeg heeft om de zaak onwaarschijnlijk te maken.

MADRID, den 31. December.

De koning, overtuigd van de noodzakelijkheid om de zuivering der burgerlijke ambtenaren, welke gedurig door hinderpalen en voorwendsels vertraagd wordt, te bespoedigen, heeft bepaald, dat na verloop der maand Januarij, geene memorien of notas daaromtrent door de daarmede belaste junta's meer zullen aangenomen worden.

Z. M. onderrigt zijnde, dat een groot aantal Spanjaarden naar Rome op reis gaan, om het algemeene jubelfeest bijtewonen, heeft bepaald, dat de paspoorten der gewone consuls niet meer als voldoende zullen beschouwd worden, maar dat ieder onderdaan, die zich naar de hoofdstad der Christen-wereld wil begeven, moet voorzien zijn van eene door Zr. Heils. nuntius te Madrid geteekende paspoort.

De koning heeft nieuwe bepalingen gemaakt ter wering van boeken, die niet gelezen mogen worden. Alle boekverkoopers moeten, binnen zes maanden, eene lijst der bij hen voorhandene boeken inleveren. Ingezetenen, die zonder autorisatie verbodene boeken bezitten, zullen die binnen twee maanden bij den ordinaris van het stift moeten inleveren, op straffe als bepaald is. Alle boekverkoopers-winkels, en zelf alle particuliere boekverzamelingen, zullen door de daartoe benoemde ambtenaren kunnen onderzocht worden zoo dikwijls als zij daartoe gegronde redenen meenen te hebben.

Aan de legatien van Frankrijk en de Nederlanden is, op de daaromtrent gedane aanvraag, geantwoord, dat de voorhandene niet goedgekeurde boeken weder zullen kunnen uitgevoerd worden.

WARSCHAU, den 14. December.

Volgens eene verordening van den prins stadhouder zal, om den toevloed der Joden naar Warschau tegentegaan, van nu af, aan geen derzelve hier inwoning verleend worden, als bij geen vermogen van 60,000 g. bezit en geene ledige bouwplaats aanwijzen kan, onder de verplichting, om binnen een jaar een steenen huis daarop te bouwen. Een voor korten tijd te Warschau komende Jood wordt niet door de barrièren gelaten, ten zij overleggende een verlof tot verblijf van eenen dag, tegen betaling van 20 Poolse gr. behalve 10 Poolse gr. zegelregt. De te Warschau wonende Joden bekomen, wanneer zij de barrièren uitgaan, bewijzen, welke zij bij hunne terugkomst afgeven moeten.

Mengelwerk.

N E D E R L A N D.

(Vervolg en Slot, zie No. 2.)

Maar, heeft *Nederland*, in dit opzigt, een voorbeeld aan *Europa* gegeven, niet minder heeft het dit gedaan, overal, waar het verlichting, beschaving en veredeling gold! Is het eerste licht der Reformatie niet, door *ERASMUS*, van Nederlandschen bodem opgegaan? was hij niet, om van geene andere min bekende geleerden en dichters te spreken, een flinkerend gestarnte voor geheel *Europa*? en toen de groote *LUTHER*, de resultaten der afgeloopene tijden opsommende, de hier en daar verspreide wenken over hervorming der kerk en betugeling van Pauselijk gezag, tot één geheel vergaderde, en dat geheel, blinkende van kracht en waarheid, aan het licht bragt, — was het toen niet *Nederland*, die het gretigste die stralen opving en zich het weldadigste in hunnen gloed baadde? — Getuige hiervan de verdraagzaamheid der voorvaderen, waarvan het even ongerijmd zoude zijn de vlekken, naar den geest en het standpunt van onzen tijd, te beoordeelen, als het onzinnig is hen, op het gebied van den godsdienst, boven den tijdgenoot te verheffen; getuige hiervan dien echten Evangelischen zin, welke den *Nederlander* tot heden toe is bijgebleven; dat karig vervallen tot filosofische buitensporigheden; die liefde en hulpvaardigheid, waar armoede en gebrek om bijstand smeeken; die gulhartige opneming, reeds in de vroegste tijden, van vreemden, door den eigenen Landsheer, beroofd van have en goed, buiten de landspalen verjaagd, en hier gekoesterd, verzorgd en als ingezetenen aangenomen, waarvan thans nog de geslachten in onze edelste burgers bloeijen.

Het is niet alleen dat *Nederland*, hoe gering van bevolking, steeds op het gebied der geleerdheid, van kunsten en wetenschappen, een gelijken tred met de overige volkeren van *Europa* heeft gehouden, dikwerf streefde het hen voor en leverde mannen op, die thans nog, in de vakken, die zij hebben behandeld, als autoriteiten van den eersten rang, bij alle natien van *Europa*, worden genoemd en geëerbiedigd. Om niet eens te spreken van de groote vernuften, die reeds vroeg uit de Groningsche en Deventersche scholen te voorschijn traden, als een *GANZVOORT*, *AGRICOLA* en anderen, zullen wij genoeg gezegd hebben, door het opnoemen van *ERASMUS*, in litteratuur en theologie; *JANUS SECUNDUS*, in poëzij en zelfs in beeldende kunsten; *KOORNHERT*, in de wijsbegeerte, *SPILVEL*, *MOOFT* en andere vernuften van dien tijd, in

Hollandsche poëzij en geschiedenis; maar vooral *VAN VONDEL*, zoo regt de prins der dichteren genoemd; *MICHAEL DE GROOT*, het veelomvattendste genie, dat mogelijk immer geleefd hebbe; *BOERHAVE*, nog de vraagbaak in heel- en geneeskunde; — maar waar zou ik eindigen, indien ik de namen van alle onze groote mannen, in de onderscheidene vakken van geleerdheid, kunsten en wetenschappen, wilde opnoemen? Welk een wijd veld bood dan de dicht- en schilderkunst mij niet aan? Welke groote namen zouden dan niet oprijzen? Even zou zoude het gaan bij de opsomming van al die letterhelden in de oudere talen. Waar werden die immer, en worden zij nog zoo vlijtig, zoo classisch behandeld, als aan onze hooge scholen? Wie spreekt en schrijft het Latijn zoo sierlijk, zoo echt Ciceroniaarsch als een Hollandsch geleerde? Waan bloeiden reeds zoo vroeg, en door alle tijden heen, zoo luisterrijk de hoogere en lagere academien? — Neen, ook in al deze vakken was *Nederland*, van de vroegste tijden af, toen *Duitschland* nog geene nationale litteratuur kende of die beoefende, een flonkergesternte aan den letterkundigen hemel van *Europa*.

En wat *Holland* steeds in koophandel, zeevaart en zeemagt is geweest? dit behoeft mijne zwakke pen niet te vermelden. Vraag het den Brit, den Deen, den Gallier, en alle andere volkeren van *Europa*; in hunne geschiedenissen is daarvan den *Nederlander* het schitterendst gedenkteken opgericht. Treedt onze heiligdommen binnen, en gij ziet er nog de praalgraven van zoo vele helden, die den vriend ten beschermmer, den vijand ten schrik waren; sla nog onzen koophandel gade en bereken, wat die moet geweest zijn, als de tegenwoordige slechts eene flauwe schemer van dien van vorige dagen was; neem, eindelijk, het geschiedboek zelve in de hand, zoo eenvoudig, zoo kunsteloos, in den zin der vaderen opgesteld, zie de reuzenwerken door hen tot stand gebracht, de togten, naar alle deelen der wereld ondernomen, hun moed, hunne trouw, hun beleid, en gij zult u zelve tot de bekentenis gedrongen gevoelen: dat hierbij Grieksche noch Romeinsche deugd kan halen.

Maar nog meer dan door dit alles heeft de *Nederlander* steeds uitgeblonken, in stipte trouw en eerlijkheid, in bezadigheid, in zucht tot weldoen en mededeelzaamheid, in arbeidzaamheid, in echte redelijke godsvrucht. Het was immers om zijne trouw en eerlijkheid in de behandeling van zaken, dat alle vreemde natien zoo gaarne in betrekking met den Hollandschen koopman stonden en nog staan. De weldadigheid toch heeft al die grootsche gebouwen, ter verzorging van onden en onderloozen, zoo schoon doen oprispen; zij toch was het, die hier, op den gastvrijen bodem, de verjaagde en vervolgd uit alle landen, met opene armen, ontving, en wanneer, kan men zeggen, is nog ooit den landgenoot of nabuur met openbare onheilen, als vuur- en watersnood, bedreigd geworden, dat niet overal, in *Nederland*, hart en hand voor de ongelukkigen openstonden. — Zie, nog kort geleden, offeren vijf wakkere zeelieden hun leven, ter redding van ongelukkigen, aan *Huisduinens* kusten, op; zij sterven den roemrijksten dood, maar laten hulpeloze weduwen en weezen na; doch neen! deze blijven niet hulpeloos achter. Geheel *Nederland* neemt hen onder zijne bescherming, en, kan men den dooden het leven niet terug geven, de levenden ten minste zullen niet van gebrek omkomen.

Onder de deugden van den *Nederlander* noemde ik bezadigheid: deze straalt overal in onze staatkundige geschiedenis door, en wij zijn aan deze gaardheid grootendeels het geluk en den vrede verschuldigd, welke wij steeds, onder bijna alle eigene regeringen hebben ondervonden. Ik weet wel, dat onze geschiedenis met volks-onlusten als doorweven is; maar het is ook zeker waar, dat deze niet uit den aard van het volk, maar uit die van den regeringsvorm kwamen. Waar is een gemeenebest zonder wrijving tusschen volk en edelen? De onlusten, daaruit voortspruitende, zijn van geenen oproerigen gevaarlijken aard, zij komen voort uit het dadelijk belang, dat het volk bij de regering zelve heeft, en dit is zoo waar, dat zij ophouden en zwakker worden; naar mate de instellingen van een gemeenebest van derzelve veerkracht verliezen. Maar zie eens, met welk een taai geduld, met welk eenen eerbied de Staten des lands hunne vertogen, om regt en gerechtigheid, aan *FILIPS* aanboden; hoe men te *Brussel* en *Madrid* alles in het werk stelde, om het land voor den Koning te behouden, en hoe het zwaard niet eerder uit de schede ging, dan na dat alle middelen tot verzoening en toetreding waren uitgeput. Met welk eene wijsheid wisten niet de vaderen hunne betrekkingen met de overige volkeren van *Europa* aan te knooien, te bevestigen en tot nut van s'lands bloei te doen strekken; hoe beraden, maar tevens hoe voorzigtig, hoe bescheiden was niet steeds de houding der steden tegen de Stadhouderlijke magt, wanneer het op verdediging en in standhouding van privilegien en vrijdommen aankwam; met welk beleid, wist men niet dikwerf een naderend gevaar af te keeren, en hoe vaak, in navolging van *Rome's* wijze vaderen, liet men eene beleediging ongewroken, omdat de tijd der wrake nog niet daar was. — Van deze bezadigheid heeft de *Nederlander*, in onze dagen, het schoonste voorbeeld gegeven. Bij de terugkeer van den geliefden Vorst, klonk het uit den mond van Vorst en Volk: »vergeten en vergeven, wat eenmaal, in de hitte der staatkundige gevoelens, is gedacht, gedaan en geschreven geworden." Alle partijen schaarden zich, met dezelfde goede trouw en hartelijkheid, rondom het nieuwe hoofd des Staats; er was slechts eene leuze: *Vaderland* en *Oranje!* en alle oude veten waren, voor eenwig, te niet gedaan. En dat deze schoone overeenstemming, deze opoffering van bijzondere gevoelens aan het algemeene welzijn, niet enkel in woorden heeft bestaan, dit heeft een tijdvak van tien jaren ons geleerd. Wij weten niets van die ellendige reactien, die thans nog *Frankrijk* teisteren, en *Spanje* en *Portugal*; tot schande der 19. eeuw, tot een bloedbad maken. Zij zijn ons vreemd geworden, die innerlijke beroeringen, welke de geest van onzen tegenwoordigen regeringsvorm niet duldt, en wanneer ook al een paar woelzieke geesten hier en daar de zaden van onrust en tweedragt zoeken uit te strooijen en eenige zwakhoofden op hunne zijde krijgen, — de natie gaat groottech en bedaard haren weg en ziet met medelijden op zoo vele magtelooze woede neder.

Door dergelijke deugden en verdiensten, was en bleef *Nederland*, ten spijt der natuur en van alle mogelijke hinderpalen, door alle tijden heen, het gezegendste plekje van geheel *Europa*. Wat *Griekenland* en *Italië* aan hunnen schoonen hemel, *Frankrijk*, *Spanje* en *Duitschland* aan hunnen vruchtbaren grond verschuldigd zijn, hebben wij ons zelve, door kunst, vinding en volharding moeten verschaffen: de bewoners dier landen waren steeds de troetelkinderen der natuur, wij moesten het onze, voet voor voet, aan klimaat en golven betwisten; zij vonden hun aanzien bij de overige volkeren in hunne magt, wij in onze deugden en verdiensten; de vereeniging van groote krachten maakte het hun gemakkelijk groote vorderingen op gebied der kunsten en wetenschappen te maken, het kleine *Nederland* streefde het niet alleen op zijde, maar verstrekte hun dikwerf ten voorganger en meester: — en, hierop bogende, nog eenmaal mogen wij uit den grond des harten, den vaderlandhevensten onzer dichteren nazeggen:

Ja! 'k blijf, ó *Vaderland!* tot aan het uur des doods,
Als *Nederlander*, op dien schoonen eernaam grootsch.

Wij plaatsen het volgende bij ons ontvangers stuk onveranderd en zullen onze aanmerking aan het slot mededeelen.

DYKBREUK BY ASPEREN.

Dit was het opschrift van een stuk, voorkomende in het Mengelwerk van de Arnhemse Courant, in dato 4. Januarij 1825, waarvan de schrijver geene gemakkelijke taak op zich genomen heeft, daar hij de slechte gesteldheid der Nieuwe Zuider Lingedijk, met de schroomelijke gevaren, welke daaruit zouden kunnen ontstaan, bewijzen wil, door eene doorbraak, welke niet bestaat of bestaan heeft; zijnde de Nieuwe Zuider Lingedijk, na den vloed van 1820, nog voor niets bezweken. — Misschien bezit de schrijver eenen zoodanigen overvloed van kundigheden en ondervindingen, dat het hem even zoo gemakkelijk zal vallen om zijn bewijs, dat niet bestaat, te verdedigen, als doorbraken, door een enkel woord schrijvens daar te stellen.

Zoo hij echter onverhoopt, met den Inspecteur-Generaal BLANKEN, voor zijne stoutheid, in de maling mogt geraken, welnu, dat hij ten spoedigsten zijne fout nederig bekenne, door toe te stemmen, dat men hem verkeerdelijk heeft onderrigt, (de doorbraak was, tusschen ons gezegd, in de zuider overlaat, tusschen Gellikum en Asperen in) en zoo het te pas mogt komen, maakt dan den Inspecteur-Generaal BLANKEN (en deze willen wij hopen, zal het onzen geëerbiedigden Koning doen opmerken) dat het eene alder noodigste zaak was, de de noorder- en zuider overlaten, van Beest en Gellikum, tot Asperen, verhoogd en verzwaaard werden, op zoodanige wijzen, dat men na dezen geene vrees voor overstorting en doorbraak van dezelve behoeft te hebben; en waaraan men nu, in den zomer zelfs, terwijl het koorn op den akker, en het vee in het veld is, blootgesteld staat. N. N.

Te M..... den 5. Januarij 1825.

Zoo wij verkeerd onderrigt zijn omtrent de breuk in den Zuider Lingedijk, tijdens den jongsten hoogen waterstand, vervalt alleen dat gedeelte van het bedoelde artikel, hetwelk daartoe betrekking heeft; maar wij nemen daarom niets terug van hetgeen wij uopens dien dijk zelve gezegd hebben, maar blijven daarin wel uitdrukkelijk volharderen.

ARNHEM, den 11 Januarij.

Het water is hoog in den Rijn aan de paal:

Den 10. Jan. 4 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 D. gevallen 15 D
Den 11. dito. 4 El 1 Palm 5 Duim; gewassen 0 D. gevallen 20 D

SCHOUBURG TE ZUTPHEN.

Onder Directie van Mevrouw A. C. OTTINGH.

Op Dingsdag den 11. Januarij 1825.

GESNER, OF HET ZWITZERSCHE HUISGEZIN;

Na hetzelfde:

DE MEDEMINNAAR VAN ZICH ZELVEN.

TE DOESBORGH.

Op Woensdag den 12. Januarij.

DEZELFDE STUKKEN.

TE NYMEGEN.

TOT OPENING VAN HET TOONEEL.

Op Vrijdag den 14. Januarij.

DE MOEDER DES HUISGEZINS,

OF,

IS ER DAN GEEN ORDETEEKEN VOOR EDELE HUISVROUWEN?

Na hetzelfde:

DE LISTIGE WEDUWE, OF DE TEMPERAMENTEN.

† † † De ondergeteekende, Ontvanger van de Domeinen te Tiel, § § benoemd zijnde als Agent van het Amortisatie-Syndicaat, † in het Arrondissement van denzelfden naam, tot het ontvangen en uitbetalen van alle GEREGETELIJKE en VRIJWILLIGE CONSIGNATIEN, BORGTOGTEN IN REGTEN, en GELDEN, uit vacante Nalatenschappen voortspruitende, of aan vermoedelijke Afwezigen toebehoorende, heeft vermeend hiervan, bij deze, aan alle daarbij belanghebbenden, te moeten kennis geven, ten einde een ieder zich in voorkomende gevallen hiernaar zoude kunnen gedragen.

H. M. VAN ERMEL.

In Naam des Konings.

V E R K O O P I N G,
Der Rolle van geregetelijke uitwinning der Regtbank van eersten.
Aanleg, zitting houdende te ZUTPHEN, in de Provincie Gelderland, van:

1. Eene WEIDE, de Schapenweide genaamd, groot twee bunders, vijf en dertig roeden en vijf en negentig ellen, belendende ten oosten en noorden aan de Baaksche Beek, ten westen en zuiden aan het Weideland van JAN DRIE TELMAN.
2. Een strook GROND, langs gemelde Weide, groot drie roeden en vijf en vijftig ellen, bepoot met PEPPELEN en WILLEN, belendende ten noorden aan den Hengelschen weg, ten zuiden aan de Baaksche Beek, en ten oosten aan Boschgrond van BEREND ELLENKAMP.
Deze twee perceelen, Nederlandsche maat, zijn gelegen in de Buurschap Baak, Schoutambt Steenderen, Kanton Doesborgh, en Arrondissement Zutphen.
3. Een kamp BOUWLAND, groot een bunder, zeventien roeden en acht en negentig ellen, bepoot ten noorden met eene heg van AKKERMAALSHOUT, belendende ten zuiden aan den weg naar het Hietveld en langs het Hietveld van JAN FOKKING, ten oosten aan den weg van EVERT JAN OLT HOF, en ten westen aan het land van GERRIT DROSTERY.
4. Een stukje BOUWLAND; groot vier roeden en zeven en negentig ellen, belendende ten noorden aan den weg naar gemelde Hietveld, ten zuiden aan het land door JAN VAN DER HORST bebouwd, en ten westen aan Boschgrond van JAN FOKKING.
5. Een stuk BOSCHGROND, groot acht roeden en zeven en tachtig ellen, bepoot met EIKEN en DENNEN, belendende ten noorden aan gemelde Hietveld, ten oosten aan het land door JAN VAN DER HORST bebouwd, en ten zuiden aan den Hengelschen weg.
Deze drie laatstgemelde perceelen, Nederlandsche maat, zijn gelegen in de Buurschap Wichmond, Schoutambt en

Kanton Warneveld, Arrondissement Zutphen.

Alle deze bovengemelde perceelen, zijn in gebruik bij nagenoemden JAN FOKKING.

Beslagen ter rekwisitie van EVERT JAN OLT HOF, Landbouwer, in het Schoutambt Warneveld, op de halve Lankhorst woonachtig, hebbende tot Procureur, welke in dit arrest occupeert, Mr. W. J. M. SCHAS, Procureur bij gemelde Regtbank, wonende te Zutphen.

Ten lasten van JAN FOKKING, Landbouwer, wonende in het Schoutambt Hengelo, zoo voor zich en als Vader en Voogd zijner drie minderjarige kinderen, REIND, HENDRICA en JANNA FOKKING, bij wijlen zijne Huisvrouw ANNEKEN ROESING, in echt verwekt, alsmede ten lasten van GEESKEN FOKKING, zonder beroep, ook in het Schoutambt Hengelo woonachtig, meerderjarige Dochter van gemelden JAN FOKKING, en wijlen voornoemde zijne Ehevrouw.

Bij Procesverbaal van den Deurwaarder BEREND MEYNE NEN, van den veertienden September achtien honderd vier en twintig, geregistreerd te Zutphen den zeventienden van dezelfde maand, overgeschreven ten Kantore van Hypotheken te Zutphen den acht en twintigsten van laatstgenoemde Maand, en ter dier Stede ter Griffie der Regtbank van eersten Aanleg den vijfden October daaraanvolgende, van hetwelk ten dage van gemelde arrest afschrift is gegeven aan den Heer W. J. DE RIDDER, Griffier bij het Vrederegert van het Kanton Doesborgh, en aan den Heer E. G. PLANTEN, Schout des Schoutambts Steenderen.

De eerste afkondiging der memorie van lasten, in zich bevattende de Conditien van verkoop, heeft plaats gehad op Dingsdag den zevenden December achtien honderd vier en twintig, des morgens ten tien ure, ter genoemde Rolle van de Regtbank bovengemeld.

De Percelen No. 1 en 2, in massa wordende verkocht, zijn op den prijs gesteld van twee honderd gulden.

De percelen No. 3, 4 en 5, waarvan de verkoop ingelijks in massa geschiedt, zijn op den prijs gesteld van vijf/tig gulden.

De voorloopige toeschatting zal plaats hebben op Dingsdags den achttienden Januarij achtien honderd vijftientwintig, des morgens ten tien ure, ter genoemde Rolle van bovengemelde Regtbank.

Hetgeen certificeert;
W. J. M. SCHAS,
Procureur.

VOORLOOPIG BERIGT.

Binnen kort zal, op nader te annouceren tijd, te Doesborgh, in het openbaar verkocht worden: Eene zeer aanzienlijke partij KATOENEN en WOLLEN MANUFACTUREN, diverse LINNENS, BOMBAZYDE, enz.

† † † ONDERWYS en OPVOEDING voor den be-
† † schaaften stand, zoo in de voornaamste levendige en ge-
§ leerde Talen, als in de Geschiedenis-, Wis- en Aardrijks-
kunde, Godgeleerdheid, Wjsbegeerte en Zedekunde, vereenigd met de meeste oplettendheid op alles wat den zedelijken en lichamelijken welstand kan bevorderen, wordt op zeer billijke voorwaarden aangeboden voor een bepaald getal Jongelingen van den Protestantischen Godsdienst, in een wel ingerigt Instituut, in de Provincie Noord-Brabant; het Prospectus kan men bekomen, met vrachtvrije Brieven, bij de Boekhanderen THIEME, te Zutphen, Arnhem en Nijmegen; PALIER EN ZONN te 's Bosch; VAN WEELDEN te 's Hage en SCHOONEVELD & ZONN te Amsterdam.

§ § Eene JUFVROUW, van eene fatsoenlijke Protes-
† tantsche Familie, 22 jaren oud, bekwaam tot het geven van Onderwijs in de Fransche Taal en allerlei Vrouwelijke Handwerken, het Bloemen maken, enz. zag zich gaarne ergens geplaatst als BONNE of JUFVROUW VAN GEZELSCHAP, in eenen fatsoenlijken kring, kunnende de beste getuigenissen van hare kunde en conduite produceeren. Men vervoege zich met vrachtvrije Brieven, onder Letter B, bij den Drukker dezer.

G O M M A.

Dit uitmuntend middel, waarvan de heilrijke gevolgen, door eene steeds sterk toenemende aftrek, door geheel het Koninkrijk bevestigd worden, is vooral dienstig voor teringachtige, met de borst sukkellende, hoestende, slijmige en zwakke gestellen, en dat op aanbeveling van voornamen Geneeskundigen aan lijders wordt toegediend, is voor de stad Arnhem verkrijgbaar gesteld, door den ondergeteekenden, bij den Heer J. J. Buddingh, Apothekar, voor f 3:20 het heele en f 1:60 het halve verzegelde pakje.

J. C. H. VAN HARINXMA,
Apothekar te Leeuwarden.

ARNHEM en NYMEGEN.

De Tandmeester

LEHMAN JOSEPH SON,

Zal op Dingsdag den 11. Januarij te Arnhem, bij ROBERT, in de Brabandsche Kroon, en van Woensdag, den 12., tot Zaterdag den 15. Januarij, te Nijmegen, bij A. KROET, over alle gebreken der TANDEN te spreken of te ontbieden zijn.

† § † Bij J. J. THOMPSON, Boekdrukker en Verkoop-
† † per, te Rotterdam, komt heden van de pers, en is bij
§ zijne Correspondenten te bekomen: APERÇU DE L'HIS-
TOIRE DES PAYS-BAS, par J. M. SCHRANT.
(Traduit du Hollandais.)

§ † § Bij R. J. SCHIERBEEK, te Groningen is gedrukt,
† † en mede te bekomen, te Arnhem, bij P. NYHOF en
§ C. A. THIEME:

DE BRON VAN RIJKE GROEIKRACHT, niet ontdekt, maar aan zijne Mede-Landbouwers, op mestgierige gronden, aange-
wezen, door Mr. WIARDUS HORA SICCAMA. N^o. I.
De prijs is 25 Cents.

† † † Door den Boekhandelaar F. P. STERK, te Breda, is
§ § uitgegeven en verzonden:
NEDERLANDSCHE VERHALEN TOT AANKWEEKING
VAN LIEFDE VOOR DEUGD EN GOEDE ZEDEN,
Prijs f 2:40.

Dit werk is, tot gemak van Heeren Boekhandelaren, mede verkrijg-
baar gesteld bij de Correspondenten van den Uitgever, de Heeren Ge-
broeders VAN ARUM, op den Nieuwendijk, No. 237, te Amsterdam.